

ЮЛІЯ ПОТОЦЬКА,

викладач циклової комісії з педагогічної освіти

Університетського коледжу

Київського університету імені Бориса Грінченка

Правила безпечних умов праці соціального педагога поза навчальним закладом під час роботи з сім'єю

На сучасному етапі розвитку соціальної педагогіки такий напрямок роботи як кризова інтервенція досить часто застосовується до сімей, які опинились у несприятливій ситуації, небезпечній в першу чергу для дитини. З цією метою соціальний педагог як фахівець використовує патронажну форму роботи, яка передбачає також відвідування дитини вдома із діагностичною, реабілітаційною метою та дозволяє підтримувати тривалі зв'язки, своєчасно вивчати проблеми, здійснювати моніторинг ситуації, що склалася у сім'ї.

За інших обставин, також може виникати потреба відвідати родину учня вдома, наприклад, з метою складання акту обстеження житлово-побутових умов проживання сім'ї. Чіткий алгоритм цієї процедури відсутній. Проте, за правилами, відвідування сім'ї дитини вдома відбувається за участю комісії з педагогічних працівників навчального закладу в кількості не менше трьох осіб (іноді, голови батьківського комітету школи або представників правоохоронних органів). Адміністрацією складається наказ про даний вид роботи із зазначенням осіб, що за це відповідальні.

На жаль, сьогодні існують прогалини в нормативній документації соціального педагога щодо безпечних умов праці поза навчальним закладом під час роботи з сім'єю. Не існує затвердженої інструкції з охорони праці соціального педагога при відвідуванні сім'ї. Проте цей документ є нагальною потребою для захисту умов праці соціального педагога поза навчальним закладом при роботі із сім'єю, тому ми пропонуємо проект цієї інструкції з метою уточнення деяких незрозумілих моментів задля безпечного здійснення такої діяльності.

**Інструкція з охорони праці соціального педагога
(членів комісії з педагогічних працівників) при відвідуванні сім'ї**

I. Загальні положення

1.1. Інструкція з охорони праці встановлює вимоги щодо безпеки діяльності соціального педагога (членів комісії) поза навчальним закладом при відвідування сім'ї учня вдома.

1.2. Інструкція встановлює порядок безпечного ведення робіт соціальним педагогом (членів комісії) у приміщеннях, поза території закладу освіти та інших місцях, де соціальний педагог виконує доручену йому роботу керівником закладу освіти (начальником управління освіти).

1.3. Інструкція з безпеки діяльності є обов'язковою для виконання адміністрацією вимог із питань охорони праці відповідно до Закону України «Про охорону праці» і Кодексу законів про працю України.

1.4. Відповідальність за розробку і контроль за виконанням адміністрацією інструкції з безпеки діяльності покладається на відповідального з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності закладу освіти.

1.5. Члени комісії, на чолі із соціальним педагогом навчального закладу (у кількості не менше 3-х осіб), здійснюють первинні та контрольні обстеження умов життя і виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування (двічі на рік); дітей, батьки яких не забезпечують їм належного виховання; дітей, які зазнають в сім'ї насильство; дітей, що мають пропуски занять без поважної причини з метою надання їм необхідної допомоги.

1.6. Членами комісії можуть бути: соціальний педагог, практичний психолог, заступник директора з виховної роботи, класний керівник учня, сім'ю якого потрібно відвідати, громадський інспектор навчального закладу, член батьківського комітету тощо.

1.7. Соціальний педагог (члени комісії) повинен знати правила дорожнього руху, пожежної безпеки і вміти користуватися первинними засобами пожежегасіння (вогнегасниками).

1.8. Соціальний педагог (члени комісії) повинен мати навички надання першої (долікарської) допомоги.

II. Вимоги до безпеки праці перед початком відвідування сім'ї

2.1. Обрати безпечний маршрут до місця, де проживає сім'я учня.

2.2. Планувати відвідування сім'ї учня не пізніше 20.00 за київським часом.

2.3. У разі, якщо за попередньою інформацією сім'я, яку потрібно відвідати є асоціальною – до складу комісії запрошуються представники правоохоронних органів.

2.4. Зателефонувати та попередити батьків (опікунів) про причину, дату і час відвідування сім'ї вдома.

2.5. У разі, якщо є інформація про те, що в сім'ї здійснюється насильство – попереджувати сім'ю про візит не потрібно.

2.6. Підготувати бланк акту обстеження житлово-побутових умов проживання (бланк акту відвідування сім'ї учня).

III. Вимоги до безпеки під час роботи

3.1. Виконувати роботу згідно зі своїми функціональними обов'язками.

3.2. Перш ніж зайти до квартири переконатися, що той, хто відчинив двері – не перебуває у стані алкогольного чи наркотичного сп'яніння. В іншому випадку – не входити до квартири та не вступати у переговори з такою особою.

3.3. Повідомити про мету вашого відвідування.

3.4. Потрапляючи до помешкання – не роззуватися і не вживати запропоновану вам їжу та напої.

3.5. Мати при собі документ, що засвідчує вашу особу.

3.6. Ознайомитися з умовами проживання дитини згідно до вимог самого акту обстеження житлово-побутових умов проживання сім'ї.

3.7. Проявляти високий такт в розмові з батьками (опікунами) та підкреслювати зацікавленість долею свого учня.

3.8. У випадку, якщо не вдалося потрапити до помешкання сім'ї учня за адресою проживання, а сусіди по будинку нічого не знають про місце знаходження сім'ї, слід звернутися в службу у справах дітей (за місцем проживання учня) для встановлення знаходження учня і його батьків.

3.9. У разі, якщо двері не відчинили – потрібно звернутися до сусідів і отримати будь-яку інформацію щодо сім'ї учня та викласти про цей факт у акті відвідування сім'ї.

IV. Вимоги до безпеки після закінчення роботи

4.1. Перевірити наявність заповненого бланку акту житлово-побутових умов проживання сім'ї учня (бланку акту відвідування сім'ї).

4.2. Про виявлені факти невиконання належним чином батьками (опікунами) своїх батьківських обов'язків повідомити керівника закладу освіти (начальника управління освіти) та службам, до компетенцій яких входить робота з такими сім'ями, облік та їх супровід.

V. Вимоги до безпеки в аварійних та небезпечних ситуаціях

5.1. Соціальний педагог (члени комісії з педагогічних працівників) повинен: при виявленні небезпечної ситуації (пожежа, землетрус, радіаційна небезпека, неполадки в електрогосподарстві тощо) для його життя та життя педагогічних працівників заспокоїтись і заспокоїти оточуючих. Оцінити важкість аварійної ситуації.

5.1. Не усувати самостійно несправностей електромережі та електрообладнання.

5.2. При виявленні пожежі негайно викликати пожежну частину за телефоном 101.

5.3. У разі перешкоджання соціальному педагогу (членам комісії) вільного переміщення по квартирі і неможливості отримати всю необхідну інформацію для заповнення акту не потрібно наполягати на цьому – зазначте про цей факт в самому акті.

5.4. При спробі нападу на соціального педагога (членів комісії) – необхідно негайно покинути приміщення, зателефонувати до міліції за телефоном 102, засвідчити у акті відвідування сім'ї учня цей факт.

5.4. При появі сторонньої особи у квартирі на момент відвідування сім'ї соціальним педагогом (членами комісії) за місцем проживання, яка застосовує протиправні дії щодо безпеки життєдіяльності мешканців або оточуючих, викликати міліцію за телефоном 102.

5.5. У випадку травмування дітей або працівників закладу освіти під час відвідування сім'ї учня вдома необхідно викликати швидку допомогу (103) або за необхідності надати першу долікарську допомогу, письмово повідомити начальника районного управління освіти, створити комісію з розслідування нещасного випадку, видати акт за формою Н-Н, Н-1 (Н-5), НТ (Н-5), наказ за підсумками розслідування, повідомлення про наслідки нещасного випадку.

Розробив:

Погоджено:

Інструкція затверджується в управлінні освіти та представляє собою офіційний документ, що стоїть на захисті умов праці соціальних педагогів при відвідуванні сім'ї учня вдома.